

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

138. An Pensionarius teneatur sub peccato mortali dicere Officiumm parvum B. Virginis? Et docetur consuetudinem esse optimam legis interpretem. Et quæritur, an omnes pensiones possint vendi pro ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

assistentia in Choro, nisi aliter consuetudine, aut statuto fuerit introducendum, & obseruatum, ex Clement. 2. de *uic. & qualitat. obseruanti.* Moneta 2. de *distib. q. 19. n. 3.* Bonacina, d. q. 2. punct. 2. n. 1. & 2. Quidquid de non ipitatio ordinis Canonici annexo, uiderit Moneta *ibid. q. 20. n. 3. 1.* At hoc procedit quoad capiendas distributiones, aliud quidem est quoad uocem in Capitulo, quæ requirit saltem Ordinem Subdiaconatus, ut in d. *etat. & qualitat.* Moneta, 2. de *distibut. q. 20. num. 5.* Bonacina, punct. 3. ex num. 5. citato loco, ubi n. 7. aliud admittit in conuocando Capitulo, si ille, cui hoc incumbit, ordinem Sacrum non habebat, quia non est actus iurisdictionis.

3. Nota Secundò, quod distributiones percipit Canonicus assistens Choro, & Diuinis Officiis, licet non sedeat in proprio stallo, nec sit indutus uestibus solitis, nisi aliud statuto, aut consuetudine seruetur; ita Moneta 2. *distibut. q. 19. ad fin.* Bonacina, de *Horis Can. q. 4. punct. 2. n. 14.* Castro Palao, 2. tom. tract. 7. disp. 3. punct. 5. n. 3.

4. Nota Tertio, quod Canonicus lucrabitur distributiones, si desinat horis Canonicis assistere propter aliquam iustam causam, ut si excuset propter recipiendum hospitem, uel quod radat barbam, & ex aliis causis, de quibus in sequentibus; ita speciatim loquendo, docent Nauarr. *cap. quando, sine tract. de Orat. & Horis Canonicis. c. p. 5. n. 21.* in Latino (licet in Hispano n. 19. contrarium uoluerit) quem sequitur Sanchez 2. *confil. moral. c. 2. d. 97. n. 2.* qui loquuntur, non solum dum uere tempore horarum deoccupatur illis in causis; uerum dum differit occupationem illam, nempe radere barbam, & recipere hospitem, &c. ad tempus extra horas, ut si ad noctem, nam, & tunc putant non teneri ad restitutionem distributionum, quia causa in se uera fuit, & si translata ad aliud tempus, nihil tamen detrahit cultui Diuino, quæ opinio probabilis est, ualde æqua, & notabilis. Ita Escobar *tract. de Hor. Can. q. 5. n. 80* qui etiam notat, infirmitatem esse iustam causam, ut distributiones lucrarentur, & idem Canonicus illas lucrabitur, si ad Ecclesiam se conferre non potest ob debilitatem crurum, seu tibiarum, ex Moneta, 2. *part. 9. 6. n. 16.* Menoch. de *arbit. casu 60. num. 14. & seq.* Bonacina, 1. de *Horis Can. q. 3. punct. 1. num. 13.* Qui ex consilio medici domo non egreditur ob timorem grauis damni, Moneta d. q. 6. n. 8. Qui causa recuperandi vires, uel mutandi aërem aliò se transfert, maxime ex consilio Medici, Bonacina n. 4. & 5. Qui prodragram patitur Bonacina *sub d. n. 13.* Barbosa de *Canonic. c. 24. n. 3. & de iure Ecclesiast. 3. part. c. 12. n. 58.* Moneta 2. de *distibut. q. 6. n. 8.* Qui causa salutis ad balnea proficiscitur. Trullench. 1. *Decalogi, c. 8. dub. 8. n. 3.* Qui causa celeberrimi Medici, uel salubrioris aëris illuc se confert ex Physiici Consilio S. Faust. *lib. 3. de Horis Canonicis.* Qui causa purgandi corpus aut minuendi sanguinem, domi se continet, Trullench. 1. *Decalogi, c. 8. d. 9. n. 2. ubi n. 3.* de eo qui cantu defatigatus à Choro discedit, ut paululum respiciat, ex Moneta, & Bonacina, quos citat. Qui cecus est, ex Menoch. d. *casu 60. n. 14. & seq.* Cened. d. q. 1. num. 13. Moneta 16. & à Rota pluries resolutum tradit Barbosa d. *cap. 24. n. 29. & duobus seqq.* & ad Trident. num. 107. Quamuis in rei ueritate mihi non displiceat opinio Sanchez 2. *confil. moral. c. 2. d. 90. num. 7.* dicentis, cecitatem, uel surditatem non præstare causam sufficientem lucrandi in absentia distributiones, quia Choro adesse non nocet huic morbo, & Chorus sua præsentia authorizatur, ex Nauarr. *cap. quando 19. num. 81. & 82.* & tenet notissimè Ioan. Ægid. Trullench. *Decalogi cap. 7. dub. 18. sub num. 8.* Quæ omnia procedunt etiam Canonicus infirmitates nactus fuerit ex propria culpa, nam adhuc consequetur distributiones; ita Sanchez 2. *confil. moral. cap. 2. dub. 91.* plures notissimè cumulat Velasco 1. de *privileg. pauper. quest. 54. num. 15.* Bonacina *supra num. 7.* Barbosa de *Can. cap. 34. num. 35.* Et hoc etiam procedit: quatenus, ita sua culpa obuenerit infirmitas, quod data opera eam procurauit animo se excusandi ab assistentia Chori; adhuc enim in conscientia poterit lucrari distributiones, quia infirmitatem respicit, non animum. Ita Bonacina 2. de *Horis Canonicis. d. quest. 5. punct. 1. num. 7.* quem sequitur S. Faust. *lib. 3. de Horis Canonicis. quest. 29.* contra Couarr. 5. *var. cap. 14. num. 8.* Moneta 2. de *distibut. q. 7. n. 11. fin.* Exstimantes, non posse lucrari distributiones, quia in hoc casu culpa fuit præordinata ad casum, & prodesse non debet; Quorum opinio indubia, & certissima est, quoad peccatum, ex illo prauo animo reddendi se impotentem ad non assistendum Choro: at postea, supposita infirmitate, & assistendi impotentia, nullum non assistendo aderit peccatum, & ut probabile est, nec obligatio restitendi, probabilis tamen contrarium iudicium, quia ex suo dolo animo non debet commodum reportare ex iuribus constantibus, & notis. Vide circa idem Garciam de *Benefic. 3. part. cap. 2. num. 363.* Sanchez, 2. *confil. Moral. cap. 2. dub. 91.* Castro Pala. tom. *disp. 3. punct. 9. §. 1. num. 5.* Barbosa 3. de *iure Ecclesiast. cap. 17. num. 61. & de Canon. & dignis. c. 24. num. 35.*

5. An uerò hæc opinio admittenda sit, esse obuenerit infirmitas tempore quo erat abiens sine iusta causa, & sic dum non poterat percipere distributiones, nam supposita infirmitate, si habeat animum redeundi, & assistendi inuenitur uerè impeditus sua infirmitate; ita satis probabiliter docet Bonacina 2. de *Hor. Canon. quest. 5. punct. 1. n. 6.* probabilis tamen censo contrarium, dum absentia iniusta erat, ut loquimur, fecus si iusta; sic Sanchez 2. *confil. moral. cap. 2. dub. 90. num. 6.* & aliis relatis, Castro Palao, 2. tom. tract. 7. disp. 3. punct. 9. §. 1. num. 6.

RESOL. CXXXVIII.

An Pensionarius teneatur sub peccato mortali dicere Officium paruum Beatae Virginis?
Et docetur consuetudinem esse optimam legis interpretem.
Et quaritur, an omnes pensiones possint uendi pro libito absque licentia Summi Pontificis? Ex p. 10. tr. 16. & Misc. 6. Ref. 94.

§. 1. Noster Pater Martius Vidal auctor quidem, ut sæpius dixi ingeniosus, & doctus negotiorum sententiam docet in *Area Theol. Moral. de Ind. Inquis. num. 45.* ubi sic ait: Respondetur primo, hanc Pij V. Constitutionem obligantem Clericos pensionarios ad Officium B. Virginis pluribus in locis non esse receptam, quia à plurimis ignoratur, uel etsi sciator, non est in praxim unquam detestata sentis, & affirmat Lessius *lib. 2. cap. 35. dub. 22. num. 129.* Insuper uidetur non obligare ad sui obsequium sub mortali, tum quia nullum uerbum præcipuum continet: tum quia odia sunt restringenda & non amplianda, *cap. odia, de reg. iur. in 6. tum quia in pœnis semper benignior interpretatio est facienda, tum quia, ut doctores ferè communiter docent, non omnia, quæ continentur in iure Canonico obligant sub mortali, tum etiam quia legis Ecclesiasticæ intentio est, non iniicere laqueos animabus, sed ad ædificationem corporis mystici Christi Domini promouere: ac idem, ut plurimum non obligat sub mortali;*

mortali; Ergo cum hæc Pij Quinti Constitutio non sit ubi que recipiatur, neque obliget sub mortali culpa, citate deducitur, quod pensiones, quæ Clericis conferuntur, hic & nunc per dictam Constitutionem per se non habeant titulum spirituale, neque ordinentur ad spirituale ministerium, sed maneat, sicuti in antea in tempore prophanæ, & temporales; quod equidem dici non valet de beneficio, nam illud datur per se primò principaliter, ac immediatè propter officium, capit. fin. de rescript. in 6. Vnde decreta Pontificia, & Canonica, quæ obligant beneficiarios ad Horas Canonicas ubique sunt recepta, & ab omnibus affirmantur, & tenentur quod obligent sub mortali, vt colligitur ex capit. fin. dist. 92. ac etiam ex Concilio Lateran. sub Leone V. sess. 6. §. statumus; & sic Huculque Vidal.

Sed hæc opinio pugnat cum sententia omnium Doctorum, & est contra Praxim communiter receptam, contra stylum Curie Romanæ, & contra verba aperta istius constitutionis Pij V. & idè pro his tenendum esse puto: Vnde Pericus Auctor è Societate I. S. V. qui diligenter de Horis Canonicis scripsit, sic asserit in cap. 3. dub. 6. num. 6. Quærens an prædicta Constitutio Pij V. obliget sub peccato mortali pensionarios ad prædictum officium Beatæ Virginis recitandum? Respondet, nonnullos, quos sine nomine refert Petrus de Aragonia 2. 2. quæst. 63. art. 2. prope finem, in dubio de pensionibus, ver. de votis, dist. 1. prædictam Constitutionem non obligare, tam quia non fuit ubique solemniter promulgata, præsertim in Hispania, tum etiam, quia non videtur vni recepta, nec eius verba sunt adeò rigorosa, vt censentur nouam inducere obligationem sub mortali, sed hæc sententia est omnino falsa. Ita Pericus. Vide etiam Baldeum in Theol. Mor. 10. 2. ubi 3. dist. 18. 7. Castrum Palaum tom. 2. tract. 7. dist. 2. punct. 1. §. 2. n. 6. Bassæum in Flor. Theol. verb. Pensis, n. 6. Silium in 2. 2. D. T. homo quæst. 100. art. 4. conc. 3. Virgils de iust. tract. 7. cap. 4. dub. 14. num. 93. Cevallos de cogit. per viam violentia part. 2. quæst. 62. num. 7. Malderum de iust. tract. 9. c. 3. dub. 13. Fabrum in 4. dist. quæst. 1. dist. 1. cap. 5. num. 144. Marcum Sotum tom. 3. tract. 5. dist. 1. diff. 4. quæst. 2. num. 22. Tullench in Decal. tom. 1. lib. 1. cap. 7. dub. 12. §. 3. num. 6. Nauarrum in Man. cap. 25. num. 108. Graffium part. 1. decis. num. lib. 2. cap. 50. num. 8. & 9. Petrum de Aragonia 1. 2. quæst. 83. art. 12. dub. 3. conclus. 2. Cardin. Toletum lib. 2. cap. 12. num. 2. P. Valentiam tom. 3. dist. 6. quæst. 2. punct. 9. §. Quinam tenentur conclus. 2. fin. P. Suarium tom. 2. de Religionibus, lib. 4. de Horis Can. cap. 22. num. 5. & 6. P. Reginaldum lib. 3. tract. 4. cap. 4. sect. 3. num. 41. P. Sanchez tom. 1. Constitutum Moral. lib. 2. cap. 2. dub. 63. n. 4. conclus. 2. P. Fillium tom. 2. tract. 23. cap. 3. quæst. 9. dicto 1. num. 173. Oliverium Bonartium de Hor. Can. lib. 2. c. 9. num. 6. Benium tom. 1. lib. 50. cap. 4. g. 4. Gaucium in Summa Theol. Mor. tract. 2. diff. 2. dub. 2. num. 7. Candidum tom. 1. dist. 18. art. 23. dub. 2. Villalobos tom. 1. tract. 24. dist. 8. num. 15. Martinum de San Loleph, in Mon. Confess. tom. 1. lib. 2. tract. 6. de orat. num. 7. Rocaful. in Praxi Theol. Mor. tom. 1. part. 2. lib. 3. de orat. vocati, cap. 4. num. 212. & alios penes ipsos asserentes; Constitutionem Pij V. ubique esse vni receptam, & obligare pensionarios sub mortali ad recitandum officium B. Virginis eo modo, quo obligantur beneficiarij persolvere Horas Canonicas, & cum iisdem penis.

Quod patet etiam ex communi obseruantia, & consuetudine post dictam Constitutionem: & in quidem obseruantia subséquens legem, & statuta de-clarate tradunt Doctores, vt Guido Papa decis. Gra-

tiânop. 30. numer. 1. & 3. Petrus Heigius, quæst. 17. num. 4. lib. 2. Carolus de Grassis de excep. ad mai. statutor. excep. 3. num. 13. Aymo Grauetta conf. 735. num. 14. part. 4. Tiberius Decianus, respons. 32. num. 17. vol. 2. Hartmanus Pistoris quæst. 16. n. 1. & num. 18. lib. 1. Sicut enim de Legibus in l. 37. ff. de legibus, pro regula traditur. Ioannes de Amicis consil. 42. n. 16. & 17. Ernest. Cothmann. respons. 48. num. 24. vol. 4. Alderan. Mascard. de general. statutor. interp. pres. concl. 2. num. 156. quibus adde omnino videntur doctum, & amicissimum Antonium Frances in suo Pastoralis edito hoc anno 1651. & ad me ex Hispania ab ipso Auctore misso, part. 3. voca. 10. num. 52. cum seqq. Vnde ex his rectè dicitur, consuetudinem esse optimam legis interpretem, ex l. minimè, ff. de legibus l. si de interpretatione, ff. eodem tit. cap. cum dilectus de consuetud. Syluanus cons. 88. numer. 27. Tiraquellus de nobilit. cap. 10. numer. 9. Afflictus Neapol. decis. 166. numer. 9. & decis. 173. numer. 3. Menochius cons. 32. numer. 44. & cons. 39. num. 21. & cons. 577. num. 2. & 3. vol. 3. Mascardus de probationibus conclus. 1415. num. 10. Brunorus à Sole in locis communibus, verbo consuetudo 6. Cardosius Praxi, Indicum, & Advocat. eodem verb. numer. 3. Cald. Pereira in l. si Curatorum, C. de in integr. restit. minor. verbor. contractuum, numer. 29. Bellet. disquisit. Cleric. part. 1. tit. de Clerico debitor, §. 12. num. 27. Mendez à Castro in Praxi Lusit. lib. 2. cap. 1. n. 12. Camill. Borelli. in summa omnium decis. tit. 14. num. 88. Cened. prædic. & canon. quæst. lib. 1. quæst. 5. num. 11. & alij.

4. Sed nullus pensionarius stante Constitutione Pij V. audeat omittre recitare officium B. Virginis absque scrupulo peccati mortalis, & nullus Confessarius, vt credo, illum absolueret, si tale officium noller dicere: Ergo clarè patet, Constitutionem Piam sub mortali obligare, nec aliter sentiendum esse puto. Et hæc omnia confirmantur ex stylo huius Romanæ Curie; nam pensionarij omittentes recitare officium B. Virginis fructuum compensationem à Pontifice postulare solent; quæ non facile, nec sine competentis satisfactione conceditur. Ergo, &c.

5. Et idè post hæc scripta inuenio nostram sententiam contra Patrem Vidalem, præter Doctores citatos tenere etiam Raphaël de la Torre to. 1. in 2. 2. D. Thoma controu. n. 3. vbi sic ait: Rogas, Nonne pensionarij ad aliquid recitandum tenentur? Respondet, ante tempora Pij V. non tenebantur, modo vero idem Pontifex Constitutionem edidit 138. quam refert Nauarrus in Manuali cap. 25. num. 122. vbi præcipit omnibus pensionarijs Clericis, quando vt Clerici percipiant pensiones; paruum officium Deiparæ recitare, & aliter non faciant fructus suos iuxta proportionem inferius declarandam. Quod præceptum sine dubio obligat sub mortali: nec potest aliquis excusari dicens, constitutionem illam non esse vni receptam. Nam Constitutio ipsa Pontificia circa dubium obligat, vt recipiatur, & solemniter promulgata est Romæ, & inter cæteras Constitutiones obligantes inserta, & per contrariam consuetudinem, sciente, & annuente Pontifice, non est abrogata: quin potius à viris doctis, & timoratis seruata; & qui illam sunt transgressi, fructuum compensationem à Pontifice postulare solent, nec sine competentis satisfactione conceditur: ergo manifestum signum est, legem illam ex tacito consensu Pontificis non esse abrogatam; Aduertendum tamen circa illam, primò non omnes pensionarios sub illa lege comprehendi; sed solum eos qui vt Clerici pensionem accipiunt, vt in ea Bolla videre licet: dicuntur autem vt Clerici accipere, non illi, qui Clericale officium

sequi in eodem §. ad medium, & ver. Vnde & in Resol. 2. etiam in eodem §. in principio, & supra in r. 3. Ref. 26. §. Nec obstat, ad meum, Quod confirmatur, & in alijs eius annot.

Sup. hoc in tom. 2. tr. r. Ref. 14. §. Sed non carens, paulo post initium, & in Ref. 88. ex eius lata doctrina signanter in §. Et tandem, à principio, & in to. 6. tra. Ref. 11. §. 1. in fine, & quamuis cursum, vni pro mille valet, & hic supra in Ref. 94. §. Deinde, & in to. 5. tr. 1. Ref. 87. §. Sed ad lin. 3. & in tom. 4. tr. 1. Ref. 3. cursum in §. Sed, pace, post medium à ver. Quod confirmatur, & in tom. 7. tr. 1. Ref. 53. §. Nec obstat, breuiter ad medium, à ver. Quod patet, & in tom. 4. tr. 6. Ref. 117. §. Hinc dicitur, cursum in fine à ver. quia consuetudo, & melius in to. 9. tr. 7. Ref. 95. §. His, ante medium, à ver. Et ita interpreta-

ANNAE
BIBLIA
T. IV. V
III

officium exercent, alias ad officium Diuinum tenentur, sed illi, in quibus status Clericalis requiritur, vt sint talis pensionis capaces, quare si pensio detur sine hac conditione, non inducit obligationem recitandi officium Virginis, etiam si detur persona regulari Laica, vt militi Sancti Ioannis: etiam si aliquo modo ratione perfectionis persona sit Ecclesiastica & licet illi, vt regulari detur, quia nihilominus non datur illi, vt Clerico. Ita ille, & iterum Ego.

Sup. hoc in Ref. leg. doct. rind. §. Q. 20. tertio & seq.

Sup. hoc in tom. 5. tr. 7. Ref. 28. & ibi in tr. 1. Ref. 180. a §. Dico tertio. & cursum in alia Ref. postea in anhor. Ref. 1. huius an- not.

6. Sed quid dicendum de illa doctrina Patris Vidal apposta in num. 27. art. 60. videlicet in conscientia omnes pensiones posse vendi pro libito absque licentia Summi Pontificis; Respondeo; quid sit de iure antiquo, de iure tamen nouo, stante Constitutione Pij V. contrarium tenendum est; & idem Raphael de la Torre in 2. 2. D. Thom. quest. 100. art. 4. disp. 5. sic ait Pensiones, quas esse vendibiles, potest prohibere ius humanum ne vendantur: & tunc ea venditiones erunt simoniae, quia prohibita. Non autem memini, me inuenisse talem expressam prohibitionem. Quare standum est stylo Romanae Curiae, sciscitandumque est à Curialibus doctis, & probis. Stylus namque iste vel declarat naturalem malitiam, vel Ecclesiae prohibitionem in pensionibus emendis, vel redimendis: habet enim vim ad obligandum, vt seruetur, vt ait Nauarrus, *conf. 63. de Simonia, ex cap. ex litteris, de consuet.* & ibi notatis. Sed ex aduerso prodit motus proprius Pij V. citatus, qui obligat omnes pensionarios habentes pensiones, vt Clerici sunt, quacumque de causa pensiones illis consignentur, ad recitandum officium paruum B. Virginis, vt in tractatu de Horis Canonicis vidimus. Ergo omnes tales pensiones, licet beneficia non sint, sunt tamen annexae spirituali muneri: ac proinde inuendibiles sunt, sicut beneficia. Nec satisfacet qui dixerit, hoc esse de institutione iuris humani: ac proinde ad summum probari esse simoniacam tantum contra ius humanum omnes pensiones Clericales vendere: Quia licet haec obligatio recitandi officium quotidianum Beatae Virginis, & annexio pensionum ad illud sit tantum de iure humano: tamen ea institutione supposita, res sit sua natura inuendibilis, sicut diximus de beneficiis. Ita ille. Sed audiamus Gabrielem Perciram de *Manu Regia, tom. 2. cap. 64. num. 4.* licet (ait) verum sit, quod pensio non sit beneficium illud, quando titulo seculari conceditur pro labore temporali, vel alio seruitio quae in Laicum cadere potest. At verò, pensiones nostri temporis loco beneficij assignantur, & stante Constitutione Pij V. quam adducit Garzia 2. part. cap. 1. n. 5. quae obligat pensionarios ad Horas, & officium paruum Beatae Mariae, iam pensio proponitur annexa officio spirituali, ex Nauarra de *restitutionibus lib. 2. cap. 2. num. 200.* & datur titulo Ecclesiastico Henriquez in *Summa, lib. 13. cap. 13. §. 2.* ac per consequens ad instar beneficij regulatur. Haec Percira, cui adde Castrum Palatum, tom. 5. tract. 13. disp. 3. punct. 13. num. 7. Malderum de *Iust. tractat. 9. cap. 3. dub. 13.* Syluium, in 2. 2. D. Thom. quest. 100. art. 4. concl. 3. Vigiers de *Iust. tract. 7. cap. 4. dub. 15. num. 93.* Suarezium, Bonacinam, Valentiam, & Filliucium, quos citat, & sequitur doctus, & amicissimus noster Pater Tancredi, de *Religione, tract. 2. lib. 4. disp. 19. q. 4. n. 4.* vbi nominatim contra Patrem Vidalem nostrae sententiae adheret, licet num. 5. in fin. putet, opinionem Vidalis non esse improbabilem: sed ego in Praxi puto à sententia nostra non esse recedendum.

RESOL. CXXXIX.

Proponitur aliqui casus circa obligationem Pensionarij, ad recitandum officium Beatae Virginis, sed inter alia queritur, an Pensionarius relinquens recitare officium Beatae Virginis teneatur restituere omnes fructus, vel tantum terrium partem fructus Beneficiarij, qui ex omissione Horarum Canoniarum non tenentur persolvere nisi tertiam partem. Ex p. 10. tr. 6. & Misc. 6. Ref. 95.

§. 1. **C**asus primus erit, & frequenter accidit. Nam Pontifex confert pensionem Clericalem alicui, qui consentit pensionem redimi, accepta nonnullorum annorum anticipata solutione, queritur, an iste talis teneatur persolvere officium Beatae Virginis; & Bonacina de *Hor. Canon. disp. 1. quest. 2. punct. 3. num. 11.* pro parte affirmatiua adducit Azoum, & Patrem Bellium in *Manuscriptis*. Quia recipiens anticipatas solutiones videtur recipere stipendium, quod Clerico fuit constitutum pro onere diuini officij ergo tenetur adhuc ad diuinum officium.

2. Sed merito Bonacina *ubi supra*, negatiue sententiae adheret, vbi sic ait: Aduertendum secundò, cum, qui cessit pensioni; solum in partem, non remanere immunem, & exemptum ab obligatione diuini officij quia dicitur adhuc pensionem titulo Clericali possidere. Secus si liberaliter cessit pensioni in totum, cum enim non dicitur pensionem habere, neque dicendus est onere pensionatij gratiam, iuxta Pij V. Constit. Idem mihi valde, probabiliter dicendum videtur de pensionario, qui consentit, pensionem redimi; accepta nonnullorum, vt quinquae, aut trium annorum anticipata solutione; militat enim eadem ratio, nec magis ob grauitatem, quam ob onerosam pensionis alienationem ab onere diuini officij eximi debet, nisi aliud in Bullis exprimitur.

3. Nec obstat argumentum in contrarium adductum, negando consequentiam: hic enim non habet amplius pensionis titulum, nec dicitur pensionarius, consequenter non tenetur ad onera quae pensionem consequuntur, & ad quae tenetur Clericus, qui pensionem titulo Clericali percipit. Et hanc sententiam praeter Bonacinam tenet etiam Escobar à *Cotego, tract. de Horis Canonicis quest. 3. §. 5. num. 18.* Garcias de *Simonia; Theol. Mor. tract. 2. difficult. 2. dub. 2. num. 7.* & Trullench, *ubi infra*, n. 8.

4. Querò Secundò, ad quem pertinet obligatio Horarum Beatae Virginis, quando pensio reseruatur in capite, seu vita viuus; sed ad commodum, & vtilitatem alterius; Respondeo, de hoc modo reseruandi pensionem super duobus, videri posse Garziam de *benefic. punct. 1. cap. 5. numer. 261. & seqq.* Nam propter pragmatias, & leges Regni Hispaniarum, ex quibus beneficia, & pensiones non possunt conferri, nisi Hispanis, inductum est, vt pensio imponatur in capite, aut persona alicuius Hispani; & pensio illam verè residere ius pensionis; sed tota vtilitas, totumque commodum pertineat ad aliquem Italem, cui Papa specialiter, & directe intendit facere gratiam: & qui ea de causa constituitur tanquam procurator irrefocabilis ad illam exigendam; & quoniam hic vterque suo modo est pensionarius, id est Hispanus ratione iuris, & Italus ratione commodi, & vtilitatis; & pensio completè accepta non